

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра суспільних дисциплін

07-10-104М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до семінарських занять та самостійного вивчення
з дисципліни
«Психолого-педагогічні основи професійної діяльності»
для здобувачів вищої освіти другого (магістерського)
рівня за освітньо-професійною програмою
«Фінанси, банківська справа та страхування»
спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»

Рекомендовано
радою з якості ННІЕМ
Протокол № 02 від 08.10.2025 р.

Рівне – 2025

Методичні вказівки до семінарських занять та самостійного вивчення з дисципліни «Психолого-педагогічні засади професійної діяльності» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) освітнього ступеня спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування». [Електронне видання] / Кочубей А. В. – Рівне : НУВГП. 2025. – 15 с.

Укладач: Кочубей А. В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін.

Відповідальний за випуск: Сокаль В. А., кандидат педагогічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри суспільних дисциплін.

Керівник (гарант) освітньої програми: Мельник Л. В., д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів та економічної безпеки.

Попередня версія методичних вказівок 07-03-478М

© А. В. Кочубей, 2025
© НУВГП, 2025

ЗМІСТ

Передмова

1. Теми семінарських занять
2. Плани семінарських занять
3. Завдання для самостійної роботи
4. Питання до підсумкового контролю з дисципліни
5. Література

Передмова

Метою викладання дисципліни є пізнання закономірностей професійної діяльності та індивідуально-психологічних властивостей особистості; формування потреби в особистісному розвитку, вмінь виявляти психологічні особливості інших людей та будувати позитивні стосунки з оточенням і досягати індивідуальних цілей у процесі професійної діяльності, оволодіння системою психолого-педагогічних знань, які сприятимуть ефективності професійної діяльності та сприятимуть підвищенню психолого-педагогічної культури та професійної етики.

Вивчення дисципліни сприятиме формуванню професійних та загальнолюдських компетентностей, соціальних, «м'яких» навичок (soft skills) та забезпечуватиме результати навчання здобувача вищої освіти відповідно до фаху та освітньо-професійної програми підготовки магістрів.

1. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1.	Методи дослідження особистості фахівця в професійній діяльності	2
2.	Особливості професійної діяльності відповідно до фаху	2
3.	Засоби професійної комунікації	2
4.	Індивідуально-психологічні риси особистості фахівця і професійна діяльність	2
5.	Підготовка і проходження співбесіди	2

6.	Методика організації та проведення консультування, тренінгів, навчальних семінарів.	2
7.	Формування соціально-психологічного клімату колективу	2
	Разом	14

2. Плани семінарських занять

Семінарське заняття № 1

Тема: Методи дослідження особистості фахівця в професійній діяльності

План

1. Вивчення особистості фахівця в професійній діяльності: психолого-педагогічні методи
2. Вивчення організації в структурі управління: соціально-психологічні методи
3. Методи, спрямовані на розв'язання управлінських завдань та прийняття управлінських рішень.

Література

1. Мазяр О. В., Кириченко В. В. Психологія праці : модульний курс : навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2024. 190 с. (Т.1-Т.8)
2. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія професійної комунікації : навчальний посібник. Чернівці : Книги-XXI, 2010. 528 с. (Т.1,Т.3, Т.8)
3. Психологія професійної діяльності: підручник / за ред. С. К. Шандрука. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 256 с. (Т.1-Т.8)
4. Рибалка В. В. Психологія і педагогіка праці особистості : посібник. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2023. 136 с. (Т.1-Т.8)

Семінарське заняття №2

Тема: Особливості професійної діяльності відповідно до фаху

План

1. Зміст професіограми
2. Оцінка та фактори, що визначають вимоги до фахівця
3. Особливості професійного ставновлення сучасного фахівця
4. Презентація професії

Література

1. Мазяр О. В., Кириченко В. В. Психологія праці : модульний курс : навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2024. 190 с. (Т.1-Т.8)
2. Психологія професійної діяльності: підручник / за ред. С. К. Шандрука. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 256 с. (Т.1-Т.8)
3. Рибалка В. В. Психологія і педагогіка праці особистості : посібник. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2023. 136 с. (Т.1-Т.8)

Семінарське заняття №3

Тема: Засоби професійної комунікації

План

1. Ділове спілкування: вербальні засоби професійної комунікації.
2. Професійна комунікація: невербальні засоби професійної комунікації.
3. Правила спілкування в інтернеті: комп'ютерні засоби професійної комунікації.
4. Розвиток культури мови і мовлення фахівця.

Література

1. Мазяр О. В., Кириченко В. В. Психологія праці : модульний курс : навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2024. 190 с. (Т.1-Т.8)

2. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія професійної комунікації : навчальний посібник. Чернівці : Книги-XXI, 2010. 528 с. (Т.1,Т.3, Т.8)
3. Психологія професійної діяльності: підручник / за ред. С. К. Шандрука. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 256 с. (Т.1-Т.8)
4. Рибалка В. В. Психологія і педагогіка праці особистості : посібник. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2023. 136 с. (Т.1-Т.8)

Семінарське заняття №4

Тема: Індивідуально-психологічні риси особистості фахівця і професійна діяльність

План

1. Темперамент в психічній діяльності та поведінці фахівця. Темперамент професійна діяльність.
2. Виховання характеру. Характер як ставлення фахівця до професійної діяльності.
3. Роль загальних здібностей до управлінської діяльності (ЗЗУД). Вміння керівника визначати і застосовувати здібності підлеглих як складова успіху в управлінні.

Література

1. Мазяр О. В., Кириченко В. В. Психологія праці : модульний курс : навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2024. 190 с. (Т.1-Т.8)
2. Психологія професійної діяльності: підручник / за ред. С. К. Шандрука. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 256 с. (Т.1-Т.8)
3. Рибалка В. В. Психологія і педагогіка праці особистості : посібник. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2023. 136 с. (Т.1-Т.8)

Семінарське заняття №5

Тема: Підготовка і проходження співбесіди

План

1. Перевірка фахових, ділових та психологічних якостей претендента на посаду в процесі співбесіди.

2. Підготовка до співбесіди
3. Документи, які необхідно підготувати до співбесіди з роботодавцем.
4. Основні правила співбесіди.

Література

1. Бакаленко О. А. Психологія управління : навч. посібник. Харків : ХНУРЕ, 2020. 120 с. (Т.5-Т.8)
2. Мазяр О. В., Кириченко В. В. Психологія праці : модульний курс : навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2024. 190 с. (Т.1-Т.8)
3. Психологія професійної діяльності : підручник / за ред. С. К. Шандрука. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 256 с. (Т.1-Т.8)
4. Рибалка В. В. Психологія і педагогіка праці особистості : посібник. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 136 с. (Т.1-Т.8)
5. Якубовська С. С. Психологія управління : навч. посібник. Рівне : НУВГП, 2010. 360 с. (Т.5-Т.8)

Семінарське заняття №6

Тема: Методика організації та проведення консультування, тренінгів, навчальних семінарів

План

1. Консультування: методика організації та проведення
2. Тренінг: методика організації та проведення
3. Навчальні семінари: методика організації та проведення: методика організації та проведення

Література

1. Бакаленко О. А. Психологія управління : навч. посібник. Харків : ХНУРЕ, 2020. 120 с. (Т.5-Т.8)
2. Мазяр О. В., Кириченко В. В. Психологія праці : модульний курс : навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2024. 190 с. (Т.1-Т.8)
3. Психологія управління в організації: навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Й. Лесько ; 2-ге вид., перероб. і

доп. Вінниця, 2016. 150 с. (Т.6 -Т.8)

4. Психологія професійної діяльності : підручник / за ред. С. К. Шандрука. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 256 с. (Т.1-Т.8)

5. Рибалка В. В. Психологія і педагогіка праці особистості : посібник. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 136 с. (Т.1-Т.8)

6. Якубовська С. С. Психологія управління : навч. посібник. Рівне : НУВГП, 2010. 360 с. (Т.5-Т.8)

Семінарське заняття №7

Тема: Формування соціально-психологічного клімату колективу

План

1. Оцінка та формування психологічного клімату в колективі
2. Ознаки сприятливого психологічного клімату в колективі.
3. Умови забезпечення позитивного психологічного клімату в колективі.

Література

1. Бакаленко О. А. Психологія управління : навч. посібник. Харків : ХНУРЕ, 2020. 120 с. (Т.5-Т.8)

2. Мазяр О. В., Кириченко В. В. Психологія праці : модульний курс : навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2024. 190 с. (Т.1-Т.8)

3. Психологія управління в організації: навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Й. Лесько ; 2-ге вид., перероб. і доп. Вінниця, 2016. 150 с. (Т.6 -Т.8)

4. Психологія професійної діяльності : підручник / за ред. С. К. Шандрука. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 256 с. (Т.1-Т.8)

5. Рибалка В. В. Психологія і педагогіка праці особистості : посібник. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 136 с. (Т.1-Т.8)

6. Якубовська С. С. Психологія управління : навч. посібник. Рівне : НУВГП, 2010. 360 с. (Т.5-Т.8)

3. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми
1.	Індивідуальний стиль діяльності та професійна придатність
2.	Особливості професійного становлення сучасного фахівця
3.	Риторика як мистецтво спілкування
4.	Гендерні особливості професійної діяльності
5.	Молодіжна крос культура
6.	Андрагогіка в контексті неперервної освіти
7.	Складові моделювання освітньої і професійної діяльності фахівця
8.	Лідерство і керівництво

Оформлення звіту про самостійну роботу

Підсумком самостійної роботи вивчення дисципліни є складання письмового звіту за темами, вказаними в таблиці.

Захист звіту про самостійну роботу відбувається у терміни, обумовлені студентом і викладачем

4. Питання до підсумкового контролю

1. Поняття «професійна діяльність».
2. Структура професійної діяльності.
3. «Професійна Я-Концепція» особистості.
4. Мотиваційне поле професійної діяльності фахівця.
5. Індивідуальний стиль діяльності та професійна придатність.
6. Професійна педагогіка.
7. Функції, типи і види спілкування.
8. Риторика як мистецтво спілкування.
9. Основні форми, стратегії і тактики ділового спілкування.
10. Закономірності успішного спілкування.

11. Професійна етика.
12. Етикет ділової людини.
13. Мистецтво самопрезентації.
14. Індивідуально-психологічний вимір особистості фахівця.
15. Гендерна педагогіка як нова освітня технологія.
16. Гендерні особливості професійної діяльності.
17. Педагогічна деонтологія як наука про професійну поведінку, моральні норми професійної діяльності майбутнього фахівця.
18. Аксіопедагогіка як система психолого-педагогічних та філософських знань про людину як найвищу суспільства.
19. Молодіжна крос культура.
20. Державна молодіжна політика.
21. Ціннісні орієнтації сучасної молоді.
22. Педагогіка успіху і розвитку кар'єри.
23. Психолого-педагогічні особливості проходження співбесіди.
24. Диспути і дискусії у професійній діяльності.
25. Написання есе і резюме.
26. Андрагогіка в контексті неперервної освіти.
27. Аналіз соціальної та професійної діяльності фахівця.
28. Складові моделювання освітньої і професійної діяльності фахівця.
29. Методика організації консультування, тренінгів, навчальних семінарів.
30. Колектив і особистість.
31. Лідерство і керівництво.
32. Типологія відносин, стосунки та ставлення у професійному колективі.
33. Сприймання і розуміння людьми одне одного як аспект міжособистісних стосунків.
34. Психолого-педагогічні основи поведінки фахівця в конфліктних ситуаціях .

5. Література

Основна література

Бакаленко О. А. Психологія управління : навч. посібник Харків : ХНУРЕ, 2020. 120 с. (Т.5-Т.8)

Кулик І. В. Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача: методичні рекомендації. Івано-Франківськ : НАІР, 2021. 66 с.

Кочубей А. В., Якубовська С. С. Педагогіка та методика викладання у вищій школі : навч. посібник. Рівне : НУВГП, 2017. 292 с.

Максименко С. Д., Євтух М. Б., Цехмістер Я. В., Лазуренко О. О. Психологія та педагогіка : підручник. К. : Видавничий Дім «Слово», 2021. 584 с.

Основи педагогіки та інноваційні технології у вищій школі: Навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня доктора філософії (PhD) за третім (освітньо-науковим) рівнем у галузі знань 22 «Охорона здоров'я / уклад. Л. І. Васецька ; 2-е вид., доповн. і перероб. Запоріжжя : ЗДМФУ, 2023. 145 с.

Стрілець С. І. Інноваційні педагогічні технології у вищій школі : навчально-методичний посібник. Чернігів: Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка, 2012. 200 с.

Торба Н. Г. Психологія професійної діяльності : електронний навчальний курс. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2024. 39 с.

Допоміжна література

Аненкова І. П., Байдан М. А., Горчакова О. А., Руссол В. М. Педагогіка : навчальний посібник. Львів : «Новий Світ 2000», 2020. 567 с.

Кочубей А. В., Сокаль В. А., Якубовська С. С. Соціально-психологічний супровід здобувачів вищої освіти в умовах війни засобами арт-терапії. *Rehabilitation & Recreation* : науковий журнал. Рівне: Видавничий дім «Гельветика», 2024. Том 18, №о 1. С. 104–118.

Олексін Ю. П., Кочубей А. В., Сокаль В. А., Шевчук Т. Є., Якубовська С. С. Історичний аспект педагогічної взаємодії у процесі підготовки магістрів. The 6th International scientific and practical conference «*Global science: prospects and innovations*» (February 1-3, 2024). Cognum Publishing House, Liverpool, United Kingdom. 2024. 555 p., С. 213–219. ISBN 978-92-9472-196-9.

Олексін Ю. П., Кочубей А. В., Сокаль В. А., Шевчук Т. Є., Якубовська С. С. Принципи змішаного навчання. The 6th International scientific and practical conference «*Modern research in science and education*» (February 8-10, 2024). BoScience Publisher, Chicago, USA. 2024. 548 p. С. 291–296. ISBN 978-1-73981-123-5. UDC 001.1.

Олексін Ю. П., Кочубей А. В., Сокаль В. А., Шевчук Т. Є., Якубовська С. С. Розвиток професійної кар'єри фахівців в сучасних умовах. The 6th International scientific and practical conference «*Current challenges of science and education*» (February 12-14, 2024). MDPC Publishing, Berlin, Germany. 2024. 517 p. С. 242–251. ISBN 978-3-954753-05-5. UDC 001.1.

Олексін Ю. П., Кочубей А. В., Сокаль В. А., Шевчук Т. Є., Якубовська С. С. Творчість майбутнього фахівця як чинник професійної самоідентифікації. The 5th International scientific and practical conference «*Innovative development of science, technology and education*» (February 15-17, 2024). Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2024. 610 p. С. 320-329. ISBN 978-1-4879-3792-8. UDC 001.1.

Олексін Ю. П., Кочубей А. В., Плюта Н. В., Якубовська С. В., Цецик Я. П. Наукові підходи до визначення творчої особистості. Kapitel; 2 chapter 2 2 essence and content of teacher training institutions complete general average education under the conditions of a master's degree. *Wissenschaft für den modernen Menschen: Bildung und Pädagogik, Leibeserziehung und Sport, Psychologie und Soziologie. Monografische Reihe «Europäische Wissenschaft»*. Buch 26. Teil 5. 2024. Science for modern man: Education and pedagogy, Physical education and sports, Psychology and sociology. Monographic series «European Science». Book 26. Part 5. 2024. С.42–63.

Кочубей А., Оксентюк Н., Олексін Ю., Примачок Л., Сокаль В., Ставицький О., Шевчук Т., Шпак С., Якубовська С. Суспільні дисципліни як фактор формування цивілізаційної компетентності: сучасні освітні виклики і перспективи розвитку : монографія / За заг. ред. проф. Ю. Олексіна. Рівне : О. Зень, 2021. 148 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/22203>

Олексін Ю. П., Кочубей А. В., Сокаль В. А., Шевчук Т. Є., Якубовська С. С., Глава «Типи організаційної культури колективу». *Розвиток соціально-культурної сфери в сучасному суспільстві*. Книга 2 : серія монографій / авт. кол: Гилев Г. А., Львович І. Я., Олексін Ю. П., Поплавська Т. М., Преображенський А. П. та ін.. Одеса : КУПРІЄНКО СВ, 2020. 143 с.: іл., табл. (Серія «Розвиток соціально-культурної сфери в сучасному суспільстві», Книга 2). С. 111–118, 141–142. ISBN 978-617-7880-03-4.

Кочубей А. В., Сокаль В. А., Якубовська С. С. Формування психологічної готовності студентського культурно-освітнього середовища закладу вищої освіти до інклюзії. *Нова педагогічна думка*. № 2 (102) за 2025 р.

Кочубей А. В., Сокаль В. А., Якубовська С. С. Формування деонтологічної культури майбутніх педагогічних працівників в умовах війни. *Journal «ScienceRise: Pedagogical Education*. №1(62)2025. С.32–35. DOI: 10.15587/2519-4984.2025.327114

Педагогіка вищої школи : підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, І. Ф. Шумілова, О. М. Старокожко, О. Б. Голік. Бердянськ: БДПУ, 2020. 517 с. URL: <https://dspace.bdpu.org/bitstream/123456789/3261/3/Pedahohika%20vyshchhoi%20s hkoly.pdf>

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Наукова бібліотека НУВГП м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75.
URL: <http://lib.nuwm.edu.ua/>
2. Освіта.UA: Освіта в Україні та за кордоном. URL: <http://osvita.ua/>
3. Вища освіта. URL: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/
4. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, вул. О. Борисенка, 6).
URL: <http://www.lib.rv.ua/>
5. Психологічний сайт. URL: <http://psy.piter.com/>
6. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44). URL: <http://www.cbc.rv.ua/>
7. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/072-finansi-bankivska-sprava-ta-strakhuvannya-magistr.pdf>